

Föreningen Lekarbetspedagogik

lekarbete.nu

Hur allting började - Tillbakablickande historik

Under hösten år 2016, på styrelsemötet, fick jag en pärm i min hand med titeln – Tidigt arbete. Utifrån det som står skrivet i protokoll med mera gör jag en tillbakablick kring föreningens tidiga arbete. Om de utbildningar som genomförts fanns väldigt lite skrivet. Därför vill jag tacka Gunhild Westman, Ingrid Sandén, Åsa Lycke med flera, som genom åren varit kursansvariga i utbildningar och även varit styrelsemedlemmar. De har letat i sina dokument och varit behjälpliga med att se över att uppgifterna om föreningens historik stämmer så långt det är möjligt.

Någon felaktighet kan förekomma i uppgift som gäller tid, kursledare och utbildningsort.
Margaretha Larsson, vice ordförande (utbildad lekarbetare år 1989/90)

År 1987

- *Dokumentation från pärmen - Tidigt arbete*

I april träffades cirka 55 lekarbetsledare på ett möte i Fornby som ligger i Borlänge. I samband med planering av 1987 års fortbildningsdagar, beslutades att en förening skulle bildas. En ledningsgrupp bestående av fem ordinarie ledamöter och en suppleant bildades. Man beslutade om en årsavgift på 50 kr. (2019 är medlemsavgiften 150 kr som en jämförelse). Mål för föreningen bestämdes och ledningsgruppen fick till uppgift att föreslå ett namn till föreningen till kommande möte.

Samma år gick första styrelsemötet av stapeln den 3 maj

Platsen för mötet var Hamrångefjärden. Närvarande på mötet: Anna – Lena Westin (ordförande), Ingegerd Eriksson (kassör), Ewa Häggström (sekr.). Torgny Frans, Kerstin Gildebrand, Birgitta Århammar och Margareta Carlström.
Det beslöts att bilda en förening för lekarbetsledare.

Föreningens mål beslöts:

organisera handledarutbildning, organisera fortbildning
ge stöd till verksamma lekarbetsledare med behov därav
inventera litteratur och uppmärksamma ny litteratur
se till att lekarbetsledare med äldre utbildning får kunskap om ny kurslitteratur och om nya lekarbetsmönster m.m.
vara opinionsbildare
sköta marknadsföring
hålla kartotek med namn och adress på lekarbetsledare
verka för att alla lekarbetare blir medlemmar i föreningen
vara "remissinstans"
verka för att man inte skär ner antalet specialtimmar
verka för att lekarbetsutbildningen blir universitetsutbildning

uppmuntra till forskning

(Målen från maj 1987 är uppdaterade efterhand men är relativt oförändrade år 2019).

Ledningsgruppens namnförslag på föreningen blev - Lekarbetspedagogik för bekymrade barn. Namnet på föreningen är idag – Föreningen Lekarbetspedagogik.

Fortbildningsdagar för april 1988 planerades under styrelsemötet den 26 september, att förläggas på Tollare Folkhögskola i Nacka. Kerstin Gildebrand, Gunhild Westman, Laila Lindberg och skolpsykolog Linder skulle tillfrågas om att föreläsa, det finns inget program på dessa fortbildningsdagar och inget förnamn på skolpsykolog Linder i pärmen – Tidigt arbete. En lista på de huvudföreläsare som deltagit på föreningens kongresser finns dokumenterade från år 1990 på hemsidan. På varje kongress föreläser även en eller flera av våra egna medlemmar, oftast med fallbeskrivningar. Namnen på dessa medlemmar finns ej med på hemsidan.

År 1988.

Styrelsemötet den 15 april var på Tollare folkhögskola i samband med två fortbildningsdagar. Under mötet diskuterades att högskolan i Härnösand ville ordna en lekarbetsutbildning under den kommande vårterminen 1989.

Årsmötet var den 16 april. Då beslöts ett tillägg i stadgarna: att verka för utbildning av nya lekarbetspedagoger. Det beslöts också att höja årsavgiften till 60:- samt att nästa års fortbildningsdagar skulle ske på Tollare folkhögskola. Barnläkare Lars H. Gustavsson skulle tillfrågas som huvudföreläsare.

Den 4 juni hölls nästa styrelsemöte i Hamrångefjärden. Planeringen/diskussionen, fortsatte kring eventuell utbildning i Härnösand kommande vår 1989. Styrelsen tänkte sig en 5 poängs utbildning. Inledningsvis planerades föreläsningar i en vecka (1 p), följt av 10 lekarbetstillfällen med handledning och självstudier (3 p) samt en avslutande vecka (1 p). Ett lekpedagogiskt råd bildades, bestående av Kerstin G, Laila L, Gunhild W, Peggy Andersson och Annie Åkerstedt Berg. Rådets uppgift var bl.a att ta fram material för utbildning av handledare. En högskolekurs på 2 p. utarbetades för lekarbetspedagoger med lång erfarenhet. Även kommande års fortbildningsdagar planerades. Vid denna tid fanns 213 registrerade betalande medlemmar.

Ett styrelsemöte hölls åter den 17 sept. i Gävle. Där diskuterades bl.a. att göra en distriktsindelning av medlemmarna. Fortbildningsdagarna för år 1989 hölls på Tollare folkhögskola. Barnläkaren Lars H Gustavsson var huvudföreläsare under temat - Flyktingbarn med svåra upplevelser. Kostnaden för föreläsningen var 3000:- exkl. resa. Årets utskick innehöll kursinbjudan, medlemslistor, litteraturlista och en intresseförfrågan om att vara handledare. Fortbildningsdagarna som vid denna tid var två dagar är det vi i dag kallar kongress under en heldag.

År 1989.

Årsmöte och styrelsemöte hölls 3 feb. på Tollare folkhögskola i samband med fortbildningsdagarna. På årsmötet åtog sig föreningen bl.a. att trycka upp Annie Åkerstedt Bergs uppsats - Lekarbete. En beskrivning av ett specialpedagogiskt arbetssätt. Det är en

C-uppsatts från Pedagogiska institutionen vid Uppsala universitet C-uppsats från Pedagogiska institutionen och Uppsala universitet. Högskolan i Sundsvall – Härnösand kom samtidigt med en kursinbjudan till en 5 p. utbildning i lekarbete. Kursen vände sig i första hand till sökande från Västernorrland och Jämtland.

Under nästa styrelsemöte som var den 20 maj diskuterades bl.a. kommande års fortbildningsdagar som var tänkta som ett -Incestsymposium utifrån olika aspekter som till exempel juridiska, pedagogiska och psykologiska aspekter. Det fanns också förslag till kommande fortbildning om teman som -Bildens roll i lekarbete. En föreläsning om - Lekarbetets historia, hur det började och hur det ser ut i dag fanns också med på listan. Vid detta styrelsemöte arbetade man också med en informationsbroschyr om lekarbete. Broschyren avsågs vända sig till rektorer, skolstyrelser, skolpsykologer, skolsköterskor och lärare m.fl. Dock ej till föräldrar. Uppsalaföreningen för specialpedagogik (UFSP) höll en två dagars kurs med Kerstin G. i okt. 1989 och i maj 1990.

År 1996

- *Föreningen Lekarbetspedagogik gav ut en bok – Lekarbete. Ett specialpedagogiskt arbetssätt.*

Boken är en jubileumsskrift som arbetats fram för att fira föreningens tioårsjubileum och för att lekarbete har funnits i tjugio år inom specialpedagogiken. Föreningens medlemmar bjöds in att skriva berättelser till boken under olika rubriker om sina erfarenheter av lekarbete. Under rubriken historik skrev Gunhild Westman (fil.lic. i pedagogik), hur lekarbetet utvecklades som en del i speciallärarutbildningen vid universitetet i Umeå 1977 när hon och Kerstin Gildebrand (fil. lic. i pedagogik) var högskolelektorer i pedagogik, speciallärarutbildningen vid Umeå universitet. Kerstin startade redan ett projekt 1976 -77 med temat - Emotionellt störda barn i lek och skapande verksamhet. Projektet fick senare namnet lekarbete. Gunhild var med redan från början i föreningens framväxt där hon bidrog med sina erfarenheter från slutet av 60-talet som lärare på en klinik för särskild undervisning för elever på låg – och mellanstadiet. I början av 1980-talet flyttade Kerstin från Umeå till Uppsala. Gunhild fortsatte därefter utbildningen av lekarbetspedagoger på egen hand i Umeå och Kerstin i Uppsala.

Laila Lindberg (speciallärare/specialpedagog) skrev att hon träffade Kerstin 1976 när hon utbildade sig till speciallärare. Laila inspirerades att välja lekarbete som tema för sitt specialarbete. År 1978 höll Kerstin och Laila sin första kurs i lekarbete på folkhögskolan i Karlskoga. Den följdes av flera kurser. Laila har genomfört flera utbildningar i egen regi fram till sin död år 2014. Föreningen saknar dokumentation kring Lailas utbildningar.

Lekarbetsutbildningar genom åren

Följande namn återkommer som kursledare vid utbildningarna, namnen förkortas i nedan text genom att skriva ut förnamn och endast begynnelsebokstaven i efternamn. Gunhild Westman, Kerstin Gildebrand, Gunilla Andersson, Anita Elving, Ulla Svedhag, Annie Åkerstedt Berg, Kerstin Fernholm, Laila Lindberg, Ingrid Sandén, Åsa Lycke, Lisbeth Borg, Margaretha Larsson, Lisbet Ottosson.

1979 – 1980 Karlskoga folkhögskola. Kerstin G. Gunhild W.

1979 – 1980 Umeå, speciallärarutbildningen. Kerstin G. Gunhild W.

1980 – 1981 Karlskoga folkhögskola. Kerstin G. Gunhild W.

1980 – 1981 Umeå universitet, speciallärarutbildningen. Gunhild W.

1981 – 1981 Umeå universitet, speciallärarutbildningen. Gunhild W.

1981 – 1982 Umeå universitet, speciallärarutbildningen. Gunhild W.

1982 – 1982 Umeå universitet, lärarutbildningen. Gunhild W.

1982 – 1983 Umeå universitet, lärarutbildningen. Gunhild W.

1983 – 1984 Umeå universitet, lärarutbildningen. Gunhild W.

1985 – 1985 Sigtuna stiftelsen, Kerstin G, Gunhild W.

1985 – 1986 Umeå universitet, lärarutbildningen. Gunhild W.

1985 – 1986 Göteborg. Kerstin G.

1986 – 1987 Umeå universitet, lärarutbildningen. Kerstin G. Gunhild W.

1987 – 1988 Umeå universitet, lärarutbildningen. Gunhild W.

1988 – 1989 Umeå universitet, lärarutbildningen. Gunhild W.

1989 – 1990 Uppsalaföreningen för specialpedagogik. Kerstin G. Gunilla A.

1990 – 1991 Örnsköldsvik. Gunhild W.

1990 – 1991 Uppsala. Gunhild W.

1991 – 1992 Uppsala. Gunhild W.

1992 – 1993 Uppsala. Gunhild W.

1993 – 1994 Uppsala. Gunhild W.

1994 – 1995 Ronneby. Uppsala universitet. Gunhild W. Ingrid S. Lisbeth B.

1996 – 1996 Västervik. Föreningen Lekarbetspedagogik. Gunhild W. Laila L. Åsa L.

1997 – 1998 Mellerud. Gunhild W. Anita E. Ulla S.

1997 – 1998 Malmö högskola. Gunhild W. Ingrid S.

1998 – 1999 Norrköping. Uppsala Universitet. Gunhild W. Åsa L.

1998 – 1999 Malmö högskola. Ingrid S. Lisbeth B.

1999 – 2000 Västervik. Uppsala universitet. Gunhild W. Åsa L.

1999 – 2000 Ronneby. Malmö högskola. Gunhild W. Ingrid S. Lisbeth B.

1999 – 2000 Malmö högskola. Ingrid S. Lisbeth B.

2000 – 2000 Norrköping. Uppsala Universitet. Gunhild W. Åsa L.

2000 – 2000 Västervik. Uppsala universitet. Gunhild W. Åsa L.

2000 – 2001 Malmö högskola. Ingrid S. Lisbeth B.

2000 – 2001 Uppsala universitet. Gunhild W.

2001 – 2002 Ronneby. Ängelholms högskola. Gunhild W.

2001 – 2002 Uppsala universitet. Gunhild W.

2001 – 2002 Malmö högskola. Ingrid S. Lisbeth B.

2002 – 2003 Malmö högskola. Ingrid S. Lisbeth B.

2002 – 2003 Uppsala universitet. Gunhild W.

2003 – 2004 Uppsala universitet. Gunhild W.

2003 – 2004 Karlskoga. Uppsala universitet. Gunhild W.

2003 – 2004 Oslo. Föreningen Lekarbetspedagogik. Gunhild W. Margaretha L.

2003 – 2004 Malmö Högskola. Ingrid S. Lisbeth B.

2004 – 2005 Uppsala universitet. Annie Å. B. Kerstin F.

2004 – 2005 Sandviken. Gunhild W. Laila L.

2005 – 2006 Uppsala universitet. Annie Å. B. Kerstin F.

2005 – 2006 Malmö Högskola. Ingrid S. Lisbeth B.

2006 – 2007 Uppsala universitet. Annie Å. B. Kerstin F.

2006 – 2007 Malmö Högskola. Ingrid S. Lisbeth B.

2007 – 2008 Malmö Högskola. Ingrid S. Lisbeth B.

2007 – 2008 Ronneby. Föreningen Lekarbetspedagogik. Gunhild W. Margaretha L.

2008 – 2009 Bromma. Föreningen Lekarbetspedagogik. Gunhild W. Margaretha L.

2008 – 2009 Malmö Högskola. Ingrid S. Lisbeth B.

2011 – 2012 Sthlm. Föreningen Lekarbetspedagogik. Gunhild W. Margaretha L.
2012 – 2013 Sthlm. Föreningen Lekarbetspedagogik. Gunhild W. Margaretha L.
2013 – 2014 Sthlm. Föreningen Lekarbetspedagogik. Gunhild W. Margaretha L.
2014 – 2015 Sthlm. Föreningen Lekarbetspedagogik. Gunhild W. Margaretha L.
2015 – 2016 Sthlm. Föreningen Lekarbetspedagogik. Gunhild W. Margaretha L.
2016 – 2017 Solna. Föreningen Lekarbetspedagogik. Gunhild W. Margaretha L.
2018 – 2019 Solna. Föreningen Lekarbetspedagogik. Margaretha L. Lisbeth O.
2019 – 2020 Köping. Föreningen Lekarbetspedagogik. Margaretha L. Lisbeth O.

Ordförande genom åren i Föreningen lekarbetspedagogik

- Föreningen ändrade sitt namn 2018 till "Lekarbetsföreningen"

År 2015 Maria Söderqvist, Södertälje
År 1996 - 2015 Gunhild Westman, Uppsala Föreningen Lekarbetspedagogik
År 1993 - 1996 Ingrid Sandén, Malmö
År 1989 - 1993 Eivor Bäck, Västervik
År 1987 - 1989 den 3 maj valdes Anna Lena Westin, Hamrånge till den första ordföranden i föreningen, - Lekarbetspedagogik för bekymrade barn

Slutord

År 1987 bildades föreningen Lekarbetspedagogik och har nu verkat i 33 år. Många är de personer som bör nämnas med namn när man skriver lekarbetets historia. Inte minst utbildade medlemmar som varje vecka möter barn i behov av lekarbete. Barn som väntar på - *den bästa dagen i veckan*, som en flicka sa. Barn som leker sina lekar 30 minuter i ett rum utrustat med material från föreningens materiallista. Listan har bara ändrats minimalt sedan första lekarbetsutbildningen år 1977. Materialet och den specialpedagogiska insatsen håller . Lekarbetspedagoger som vecka efter vecka, över tid, väntar med spänning på vad som ska lekas just i dag. För i lekarbete är det barnet som bestämmer leken – *jag bestämmer över leken och du bestämmer över tiden*. Detta faktum har barnen tidigt lagt märke till och uttryckt genom åren.

Här bör också nämnas alla de som skrivit böcker, artiklar, specialarbete om lekarbete. Alla ni lekarbetare som genom åren föreläst på föreningens årliga kongress.

– *En vuxen som leker med barn, så kan det väl inte vara.* - Jo, så kan det vara och det gör vi lekarbetspedagoger och det ska vi fortsätta med!

För att listan av utbildningar även i fortsättningen ska kunna fyllas på så behövs handledare, som med sin långa erfarenhet delar med sig till dem som nu utbildar sig. Lekarbete började som ett specialpedagogiskt arbetssätt/förhållningssätt i skolan men finns nu som specialpedagogisk insatts både i skola, förskola och i många andra verksamheter som ex. habilitering och socialtjänstens familjeverksamhet/öppenvård.

- *Vet du att alla barn i min klass vill komma och leka i ditt rum!*

